

Over de auteur

HELEEN RIJCKAERT

is hoofdredacteur van *Fons* en lerarenopleider aan Arteveldehogeschool.

DOSSIER: ONDERWIJS NEDERLANDS ONLINE!

10 TIPS VOOR ONDERWIJS NEDERLANDS ONLINE

Het schakelen naar online onderwijs gebeurde snel in het vroege voorjaar van 2020. De leercurve van leerkrachten ging steil omhoog. Voor dit themanummer waren we dan ook nieuwsgierig naar goede voorbeelden van online onderwijs Nederlands. We peilden naar tips in onze Facebookgroep 'Frisse lesideeën Nederlands' en kregen ook het boek *Unmute. Activerende didactiek voor de online taalles* (Masja Mesie & Alie Kammenga) toegestuurd. Gooi die twee samen, en je krijgt 10 interessante tips voor onderwijs Nederlands online! **Heleen Rijckaert**

1

START MET EEN CHECK-IN

Online verbondenheid creëren is niet eenvoudig. De les starten met een check-in om te peilen hoe het met iedereen gaat, is een fijne manier om daar toch op in te zetten. Dat kan bijvoorbeeld via stellingen in de chat waar leerlingen met een emoticon op kunnen reageren of via een aantal afbeeldingen waarmee leerlingen kunnen aangeven hoe ze zich voelen. Zo'n check-in kan natuurlijk ook meteen gelinkt zijn aan het thema van de les.

2

SPREEKOEFFENINGEN MET EEN PERSOONLIJKE TOUCH

Het voordeel van afstandsonderwijs is dat leerlingen zich in hun persoonlijke omgeving bevinden. Een (korte) spreekoefening kan je op die manier snel personaliseren. Denk bijvoorbeeld aan wat ze zien door hun raam, een kledingstuk, een boek of hun lievelingsvoorwerp. 'Ik heb het niet bij' is niet langer een excuus.

3

MAAK RUIMTE VOOR UITWISSELING

Net zoals verbondenheid creëren is uitwisselen niet evident in onlineomgevingen, maar het is wel heel waardevol om op in te zetten. Wanneer leerlingen bijvoorbeeld in break-outrooms werken, zitten ze echt afgesloten van elkaar. Een uitwisseling achteraf levert dan voor de groep echt nieuwe informatie op. Zet daarop in en denk na over hoe je die *information gap* effectief kunt inzetten in je les.

4

GEBRUIK DE CHAT OM SCHRIJFVAARDIGHEID TE OEFENEN

Geef leerlingen even de tijd om op een vraag of opdracht in de chat al schrijvend te reageren. Benadruk dat je correct Nederlands verwacht. Laat hen een kort tekstje schrijven zonder dat ze dat meteen verzenden. Geef hen een teken wanneer ze op de verzendknop mogen drukken. Afhankelijk van de opdracht kan je leer-

lingen ook vragen om op een aantal chatberichten te reageren. Je kan deze chatberichten achteraf ook opslaan om er een evaluatie aan te koppelen. Door te spelen met het moment waarop leerlingen een chatbericht mogen verzenden, zorg je er ook voor dat je hen allemaal activeert.

5

DIGITAAL PRIKBORD

Bijdragen van leerlingen verzamelen, zowel in woord als in beeld, kan je doen via een digitaal prikbord als Padlet. Je kan vragen aan leerlingen om op iets wat jij post te reageren, maar je kan hen ook vragen om iets te delen voor de les begint. Verder kan je makkelijk feedback toevoegen en de posts van de leerlingen verschuiven zodat je ze kan rangschikken. Net als in een recensie kan je ook sterren toevoegen. Dergelijke toepassingen bieden erg veel mogelijkheden tot online interactie. Via padlet.com kan je een account aanmaken en je padlets delen met de leerlingen. Tot drie padlets is de tool gratis.

6

DE HELE GROEP ACTIVEREN

Via Mentimeter kan je de hele klas activeren door te werken met polls, een *word cloud* of een kleine enquête. Ideaal als starter of slot van een online les. Maak een account aan op mentimeter.com en ontdek alle mogelijkheden!

7

BOOKWIDGETS

Wellicht voor veel leerkrachten dé ontdekking tijdens de periode van afstandsonderwijs. Via bookwidgets.com kan je interactieve opdrachten maken

waar leerlingen zelfstandig aan kunnen werken tijdens afstandsonderwijs. Bovendien worden de opdrachten automatisch verbeterd. Op zoek naar inspiratie? Tik 'bookwidgets' in de zoekfunctie van onze Facebookgroep 'Frisse Lesideeën Nederlands' in en ontdek heel wat voorbeelden van collega-leerkrachten Nederlands!

8

CLASSCRAFT

Net als heel wat andere leerkrachten die al vertrouwd waren met het educatieve online spel Classcraft, gaf Kaat Rykaert in onze Facebookgroep aan dat ze tijdens het afstandsonderwijs eigenlijk niet zo heel hard moest schakelen. Ze maakte er bijvoorbeeld een queeste over ridderepiek mee. Wil je een introductie tot Classcraft? Beluister dan aflevering 2 van de onderwijspodcast *Buiten de Krijtlijnen*, waarin Classcraft-ambassadeur Jeroen Heremans je introduceert in de wonderse wereld van Classcraft.

9

PLOT26

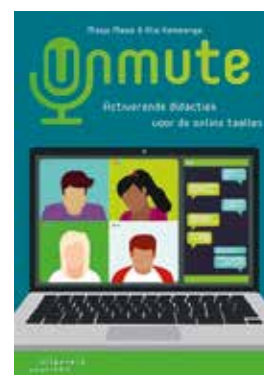
Michelle Hotterbeekx heeft erg veel aan de Nederlandse site Plot26 gehad. Op Plot26 vind je tal van lessen die de vaardigheden integraal behandelen. De lessen zijn vaak opgebouwd vanuit verhalen, waardoor de lessen Nederlands een echte beleving worden. Meer informatie via plot26.nl.

10

HOUD HET KLEIN MAAR FIJN

Deze tip komt van Kathy Mermuys. Vernieuwing zit voor haar niet in grootse dingen, maar net in kleine, fijne les-

ideeën die de honger aanscherpen. Succesjes waren voor haar bijvoorbeeld een sollicitatiegesprek via Google Meet (6e jaar tso), een personage omschrijven geïnspireerd op een klasgenoot of leerkracht (4e jaar aso) en een verband zoeken tussen een artikel uit Eos en een fragment uit de Netflix-reeks *Black Mirror* (3e graad tso). De leerlingen kregen de keuze om de tekst uit Eos samen met de leerkracht te lezen via Google Meet, met nadien een Q&A-sessie.

Meer lezen?

Op zoek naar concrete werkvormen voor online onderwijs Nederlands of NT2? Het boek *Unmute. Activerende didactiek voor de online taalles* van Masje Mesie & Alie Kammenga bundelt er heel wat. Het boek is uitgegeven bij Coutinho.